

Κείμενο

[Οι «συνομιλίες της απουσίας» στους χώρους κοινωνικής δικτύωσης]

Η ολοένα και αυξανόμενη χρήση του κυβερνοχώρου δείχνει ότι το διαδίκτυο ανταποκρίνεται στις ανάγκες επικοινωνίας των νέων, γιατί τους επιτρέπει να περνούν μεγάλο μέρος της ημέρας τους συνομιλώντας με γνωστούς και άγνωστους συνομηλίκους. Αλλά αυτή η διαδικτυακή λάμψη οδηγεί ορισμένους νέους - συνήθως αυτούς που έχουν δύσκολες σχέσεις στην πραγματική ζωή – να αναπτύξουν επικίνδυνες **συνάφειες** με άγνωστους ανθρώπους ή να υποστούν διαδικτυακή κακοποίηση.

Σταδιακά, το διαδίκτυο εξελίσσεται σε μια πολυπληθή, εικονική, παγκόσμια «περαντζάδα», αντικαθιστώντας όλο και περισσότερο την παραδοσιακή βόλτα στην πλατεία. Οι χώροι κοινωνικής δικτύωσης, όπως π.χ. το Facebook, αντικαθιστούν τη χαμένη αίσθηση του ανήκειν σε μια κοινότητα και προσφέρουν τα αναγκαία κοινωνικά «χάδια» και σημάδια αναγνώρισης της ύπαρξης. Οι νέοι έχοντας αφήσει το φυσικό τους σώμα πίσω στον πραγματικό χώρο **υπερβαίνουν** τα όρια και τους περιορισμούς τους (συμπεριλαμβανομένου και του βιολογικού τους φύλου) και πειραματίζονται με διαφορετικές ταυτότητες και προσωπικότητες. Ταυτόχρονα, παραμένουν **παγιδευμένοι** σε εικονικές σχέσεις, που είναι ασφαλείς, ακριβώς επειδή είναι ελεγχόμενες. Εάν κάποτε συναντηθούν στον πραγματικό χώρο-χρόνο, δηλαδή ζωντανά με τον φίλο που απόκτησαν στο διαδίκτυο, συνήθως απογοητεύονται, ακριβώς επειδή η πραγματικότητα σχεδόν πάντοτε **ματαιώνει** τη φαντασίωση. Έτσι, για να βρει ο χρήστης ανακούφιση, επιστρέφει τις περισσότερες φορές στην ασφάλεια του εικονικού, περνώντας όλο και πιο πολλές ώρες μπροστά στην οθόνη του.

Αυτές οι «συνομιλίες της απουσίας» ανακουφίζουν από τις δυσκολίες της πραγματικής ζωής, αλλά είναι πιθανό να τροποποιούν καθοριστικά τον ψυχισμό. Σε αρκετές έρευνες, η ηλεκτρονικά διαμεσολαβημένη¹ επικοινωνία στους νέους έχει συνδεθεί με αυξημένη κατάθλιψη, μοναξιά και αποξένωση, με αποτέλεσμα να γίνεται λόγος για ένα νέο **αναδυόμενο** προφίλ: όλο και περισσότεροι νέοι σήμερα νιώθουν θλιμμένοι, μόνοι και αποξενωμένοι και τείνουν να απορροφώνται σε διαδικτυακές περιπλανήσεις και συνάφειες.

Στη διάρκεια της εφηβείας, ειδικότερα, οι διαδικτυακές συναντήσεις φαίνεται

---

¹ Ηλεκτρονικά διαμεσολαβημένη επικοινωνία: επικοινωνία που πραγματοποιείται μέσω κάποιας ηλεκτρονικής συσκευής

να λειτουργούν παράλληλα και συμπληρωματικά με τις πραγματικές. Το γεγονός αυτό υπαγορεύει να εξετάσουμε αυτές τις δύο διαφορετικού τύπου δραστηριότητες, την «ψηφιακή» και την «πραγματική», σε συνδυασμό μεταξύ τους. Είναι πιθανό να αλληλεπιδρούν και να δρουν συμπληρωματικά, επηρεάζοντας η μία την άλλη, έως ότου καταλήξουν σαν συγκοινωνούντα δοχεία σε μία ομοιοστατική² κατάσταση, η οποία ενδεχομένως μετατρέπει τους τρόπους του επικοινωνείν και του σχετίζεσθαι των σημερινών εφήβων.

Δεν μπορούμε να αγνοήσουμε τα ευρήματα διεθνών ερευνών, σύμφωνα με τα οποία η χρήση του διαδικτύου από κοινού με την παρακολούθηση τηλεόρασης και την τηλεφωνική συνομιλία αποτελούν τυπική συμπεριφορά για το 87% των εφήβων. Στη χώρα μας, σύμφωνα με το Παρατηρητήριο για την Κοινωνία της Πληροφορίας, το 90% των ατόμων ηλικίας 16-20 ετών χρησιμοποιεί το διαδίκτυο, ενώ το 66% του παραπάνω ποσοστού ασχολείται με διαδικτυακές δραστηριότητες καθημερινά.

A. Σιδηροπούλου (2010). *Ποιοτική διερεύνηση της ψυχολογικής πτυχής της σχέσης των εφήβων με το διαδίκτυο: Χρήση, στάσεις και ανάγκες*. Έρευνα. Πανεπιστήμιο Αθήνας: Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ

A. (Μονάδες 20)

A. Να γράψετε την περίληψη του κειμένου σε 80 – 100 λέξεις.

(μονάδες 20)

B. (Μονάδες 15)

B1. Σύμφωνα με το κείμενο, αρκετές έρευνες κάνουν λόγο για «ένα νέο αναδυόμενο προφίλ» των νέων, το οποίο συνδέεται με την αυξημένη χρήση του διαδικτύου και των ιστοχώρων κοινωνικής δικτύωσης. Ποια χαρακτηριστικά συνθέτουν το προφίλ αυτό; (60 – 80 λέξεις)

(μονάδες 10)

B2α. Να επισημάνετε τις διαρθρωτικές λέξεις/φράσεις με τις οποίες επιτυγχάνεται η νοηματική συνοχή ανάμεσα στη δεύτερη (Σταδιακά... οθόνη του) και στην τρίτη παράγραφο (Αυτές... συνάφειες) του κειμένου.

(μονάδες 2)

---

² ομοιοστατική: ισόρροπη

B2β. Ποιες σχέσεις συνοχής δηλώνουν οι λέξεις/φράσεις που επισημάνετε;
(μονάδες 3)

Γ. (Μονάδες 15)

Γ1α. Να γράψετε μία συνώνυμη λέξη ή ισοδύναμη φράση για καθεμιά από τις ακόλουθες λέξεις του κειμένου με την **έντονη γραφή**, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία τους στο κείμενο: **συνάφειες, υπερβαίνουν, παγιδευμένοι, ματαιώνει, αναδυόμενο**

(μονάδες 5)

Γ1β. Να γράψετε μία πρόταση για καθεμιά από τις συνώνυμες λέξεις ή ισοδύναμες φράσεις που εντοπίσατε, έτσι ώστε να γίνεται φανερή η σημασία τους (μπορείτε να διαφοροποιήσετε τον γραμματικό τύπο, δηλαδή την πτώση, τον αριθμό, το γένος, το ρηματικό πρόσωπο, το ρηματικό χρόνο κ.λπ.).

(μονάδες 5)

Γ2α. Να δηλώσετε αν η χρήση της γλώσσας στη λέξη λάμψη (επισημαίνεται και στο κείμενο με υπογράμμιση) είναι κυριολεκτική/δηλωτική ή μεταφορική/συνυποδηλωτική.

(μονάδες 3)

Γ2β. Να γράψετε δύο προτάσεις με τη λέξη λάμψη. Στη μία να χρησιμοποιήσετε τη λέξη με την κυριολεκτική/δηλωτική της σημασία και στην άλλη με τη μεταφορική/συνυποδηλωτική.

(μονάδες 2)